

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta.

L'ESCOLA, EL POBLE I LES MÀQUINES QUE TENEN NOMS

L'escola era al capdamunt del pont vell.

Un riu molt llarg i important, el Ter, travessa el meu poble. Un dia, el mestre **ens** dibuixà a la pissarra tot el curs del riu. Traçà amb el guix una línia blanca, com quan, **al cor de l'hivern**, el riu és gelat i quiet.

El riu té una forma de S, neix als Pirineus i mor al Mediterrani. Passa, entre altres poblacions, per Ripoll, per Girona i pel meu poble. Al llarg del **seu** camí hi ha un munt de fàbriques, com els "Filats Filets", on treballa la mare, que aprofiten la força del corrent d'aigua per fer anar les màquines.

Perquè l'aigua tingui més empenta, els homes han fet rescloses per aturar-la i bagants per a deixar-la passar quan la necessiten i amb la quantitat mesurada per a produir la força que volen.

Una temporada que la mare treballà al torn de la tarda, jo vaig haver de portar-li el sopar cada dia, dins d'un cabasset, perquè els obrers d'aquest torn entren després de dinar, a les dues, i pleguen a les onze, prop de mitjanit. La mare féu el canvi de torn per uns dies perquè es tractava d'un favor que li demanà una veïna, la Marieta Padevill, que tenia l'home malalt i l'havia de portar al metge.

La Marieta Padevill, per recompensar-la, li feia el sopar cada dia i me'l donava perquè l'hi portés. Doncs bé, aquells dies vaig veure per primera vegada les màquines.

Eren com uns gegants de ferro, plens de cargols, corretges, rodes i manetes. N'hi havia de totes menes: unes filaven, altres teixien; unes destriaven el cotó, altres en feien unes **tirallongues** que en diuen vetes, unes mullaven el fil, altres el polien... Totes tenien nom, segons la seva feina, com la família dels Ferrer. Es deien pentinadores les que pentinaven les floques de cotó, metxeres les que estiraven i torçaven les metxes de cotó, contínues les que filaven continuament, teixidores les que teixien...

Totes plegades feien una fressa **eixordadora**, brunzien com motors d'avió.

En una altra ocasió, a l'escola, el mestre tornà a guixar la línia del riu, i cap al mig de la S, quan la lletra es torça, al segon racó, hi afegí tot de quadrets a cada banda. Cada quadret era una casa. Entre les cases passaven els carrers. Els quadrats grossos eren l'església, l'ajuntament, la fàbrica, i la casa i els jardins dels senyors Tutuspot, els amos de la fàbrica.

Emili Teixidor, *Dídac, Berta i la màquina de lligar boira*

TEXT 1

1. El text comença dient: *L'escola era al capdamunt del pont vell.*

'Al capdamunt' vol dir... (en negreta en el text)

- a. a sota. ☐
- b. a la dreta. ☐
- c. a dalt de tot. ☐
- d. a l'extrem més baix. ☐

2. Un riu molt llarg i important travessa el meu poble. Quin altre verb significa el mateix que 'travessa' (en negreta en el text)?

- a. Mira. ☐
- b. Creua. ☐
- c. Mulla. ☐
- d. Banya. ☐

3. El text diu: *Un dia, el mestre ens dibuixà a la pissarra tot el curs del riu.* El pronom subratllat 'ens' (en negreta en el text) fa referència a...

- a. l'aula. ☐
- b. dibuixar. ☐
- c. nosaltres. ☐
- d. va dibuixar. ☐

4. A la frase *Al cor de l'hivern, el riu és gelat*, què vol dir l'expressió 'al cor de l'hivern' (en negreta en el text)?

- a. A mig hivern. ☐
- b. A finals d'hivern. ☐
- c. A principis d'hivern. ☐
- d. A principis de primavera. ☐

5. Quina d'aquestes paraules NO serviria per explicar la forma que té el riu?

- a. Lineal. ☐
- b. Forma de S. ☐
- c. De ziga-zaga. ☐
- d. Serpentejant. ☐

TEXT 1

6. A la frase *Al llarg del seu camí hi ha un munt de fàbriques*, l'adjectiu subratllat 'seu' (en negreta en el text) fa referència...

- a. al poble. ☐
- b. al camí. ☐
- c. a l'hivern. ☐
- d. al riu. ☐

0-1

☐
r

7. Les fàbriques estan situades al costat del riu perquè...

- a. així tenen aigua per beure. ☐
- b. així aprofiten el corrent d'aigua. ☐
- c. així poden netejar les màquines. ☐
- d. la humitat permet treballar millor. ☐

0-1

☐
s

8. Què s'ha construït al poble per aturar l'aigua del riu?

- a. Torns. ☐
- b. Tirallongues. ☐
- c. Rodes. ☐
- d. Rescloses. ☐

0-1

☐
t

9. La mare sempre havia fet el torn de tarda?

- a. No, el feia ara per fer un favor a la seva veïna. ☐
- b. No, el feia ara perquè el pare estava malalt. ☐
- c. Sí, li agradava més sopar a la fàbrica. ☐
- d. Sí, sempre havia fet aquest torn. ☐

0-1

☐
u

10. Tria l'opció correcta per completar la frase:

El protagonista va veure per primera vegada les màquines _____
li portà el sopar a la mare.

- a. i ☐
- b. tan ☐
- c. però ☐
- d. quan ☐

0-1

☐
v

TEXT 1

11. El text diu que *unes màquines feien tirallongues*. Què significa 'tirallongues' (en negreta en el text)?

- a. Fils. ☐
- b. Corretges. ☐
- c. Cintes. ☐
- d. Sorolls. ☐

12. A la frase *feien una fressa eixordadora*, l'adjectiu 'eixordadora' (en negreta en el text), a quin sentit fa referència?

- a. El gust. ☐
- b. L'oïda. ☐
- c. La vista. ☐
- d. L'olfacte. ☐

13. En el text, a més del nom dels amos de la fàbrica, de quin altre personatge surt el nom propi?

- a. Del mestre. ☐
- b. De la mare. ☐
- c. De la veïna. ☐
- d. De l'alcalde. ☐

14. Aquest text forma part...

- a. d'una biografia. ☐
- b. d'una obra de teatre. ☐
- c. d'un article periodístic. ☐
- d. d'una novel·la. ☐

15. Quina de les oracions següents està ben puntuada?

- a. Emili Teixidor, autor de *Dídac, Berta i la màquina de lligar boira*, va néixer a Roda de Ter. ☐
- b. Emili Teixidor, autor de *Dídac, Berta i la màquina de lligar boira*, va néixer a, Roda de Ter. ☐
- c. Emili Teixidor autor de *Dídac, Berta i la màquina de lligar boira*, va néixer a, Roda de Ter. ☐
- d. Emili Teixidor autor de *Dídac, Berta i la màquina de lligar boira*, va néixer a Roda de Ter. ☐